

Raporti Vjetor 2025

Observatori për të Drejtat e Fëmijëve dhe të Rinjve

Tabela e përmbajtjes

1. Parathënie

2. Pikat kryesore të vitit 2025

3. Projektet 2025

3.1.Përmirësimi i mësimit të gjuhës angleze përmes platformës dixhitale Akelius

3.2.Planifikimi dhe buxhetimi i përgjegjshëm gjinor (GRP) në nivel lokal

3.3.Reach & Rise: Lidhja e të rinjve NEET në Tiranë me mundësi të reja

3.4.Mbështetja e prokurimit gjithëpërfshirës në sektorin e rrugëve

3.5.Prokurimi gjithëpërfshirës në sektorin e turizmit

3.6.RISTOR – Qendrat e Inovacionit Rural për Turizëm të Qëndrueshëm dhe Gjithëpërfshirës

3.7.Rinia bashkëvendos Ndërtojmë së bashku të ardhmen

3.8.Programi i shërbimit qytetar – "Shfrytëzojeni shansin tuaj"

3.9.G-BOOK 3 – Angazhimi i audiencës përmes letërsisë pozitive gjinore dhe teknologjisë dixhitale

3.10. Të rinjtë ndërtojnë zgjidhje të qëndrueshme mjedisore

4. Partneritetet

1.Parathënie

Observatori për të Drejtat e Fëmijëve dhe të Rinjve (Observatori) është një organizatë joqeveritare në Shqipëri, e angazhuar në monitorimin dhe promovimin e të drejtave dhe mirëqenies së fëmijëve dhe të rinjve. Përmes rrjetit të tij dhe bashkëpunimit të vazhdueshëm me institucionet lokale dhe kombëtare, Observatori kontribuon në mbledhjen dhe analizimin e të dhënave, si dhe në mbështetjen e politikave të bazuara në evidencë.

Gjatë viteve, Observatori ka konsoliduar qasjen e tij duke ndërthurur kërkimin, ndërhyrjet në terren dhe bashkëpunimin me institucionet dhe komunitetet. Puna e tij fokusohet në fusha si arsimi, përfshirja sociale, fuqizimi i të rinjve, barazia gjinore, ndërgjegjësimi mjedisor dhe zhvillimi ekonomik gjithëpërfshirës.

Në vitin 2025, Observatori vazhdoi të bashkëpunojë ngushtë me institucionet kombëtare, bashkitë dhe partnerët ndërkombëtarë në zbatimin e projekteve dhe mbështetjen e proceseve reformuese. Ndërhyrjet u përqendruan në rritjen e aksesit në arsim, forcimin e pjesëmarrjes së të rinjve, avancimin e qeverisjes gjinore në nivel vendor dhe promovimin e qasjeve gjithëpërfshirëse në punësim dhe zhvillim komunitar.

Një element i rëndësishëm i punës së Observatorit mbetet prania e tij në nivel lokal dhe bashkëpunimi i vazhdueshëm me bashkitë, shkollat dhe aktorët komunitarë. Kjo qasje i mundëson organizatës të kuptojë më mirë nevojat reale dhe të mbështesë institucionet në adresimin e tyre përmes ndërhyrjeve konkrete dhe të përshtatura me kontekstin.

Në vitin 2025, Observatori zbatoi një sërë projektesh që adresuan çështje si përfshirja e të rinjve, arsimi, barazia gjinore, ndërgjegjësimi për klimën dhe punësueshmëria. Këto ndërhyrje kontribuan si në mbështetjen e drejtpërdrejtë të përfituesve, ashtu edhe në forcimin e kapaciteteve institucionale dhe koordinimit ndërmjet aktorëve lokalë.

Duke parë përpara, Observatori mbetet i angazhuar për të vijuar punën e tij duke ndërtuar mbi partneritetet ekzistuese dhe duke promovuar përfshirjen aktive të fëmijëve dhe të rinjve në proceset që ndikojnë në jetën e tyre.

2.Vlera e shtuar për këtë vit 2025 nga Observatori:

Në vitin 2025, një nga vlerat kryesore të shtuara të punës së Observatorit ka qenë futja e praktikave gjithëpërfshirëse të prokurimit në Shqipëri, si në sektorin e ndërtimit të rrugëve ashtu edhe në zinxhirin e vlerës së turizmit, në bashkëpunim me BERZH dhe Fondin Shqiptar të Zhvillimit. Kjo përfaqëson një qasje të re dhe pilot në vend, duke sjellë udhëzime praktike se si kompanitë mund të integrojnë të rinjtë që nuk janë në arsim, punësim ose trajnim (NEET) në projektet e tyre të vazhdueshme.

Përmes kësaj pune, Observatori ka kontribuar në përshtatjen e praktikave ndërkombëtare të BERZH me kontekstin shqiptar, duke i bërë ato të zbatueshme brenda rregullave kombëtare dhe kornizave operacionale. Kjo ka ndihmuar në hapjen e mundësive të reja për lidhjen e infrastrukturës dhe zhvillimit të turizmit me punësimin e të rinjve dhe zhvillimin e aftësive.

Në të njëjtën kohë, gjatë vitit 2025, Observatori vendosi një fokus më të madh në fuqizimin dhe përfshirjen e të rinjve, duke inkurajuar të rinjtë të angazhohen më aktivisht jo vetëm si përfitues, por edhe në formësimin e ideve dhe kontributin në proceset e komunitetit dhe zhvillimit. Kjo është reflektuar edhe në vëmendjen e shtuar që i kushtohet sektorit të turizmit dhe potencialit të tij për të krijuar mundësi gjithëpërfshirëse për të rinjtë.

2.Pikat kryesore të vitit 2025

Gjatë vitit 2025, Observatori për të Drejtat e Fëmijëve dhe të Rinjve arriti përparim të rëndësishëm në avancimin e misionit të tij përmes një kombinimi të kërkimit, ngritjes së kapaciteteve dhe ndërhyrjeve të bazuara në komunitet. Puna e organizatës kontribuoi në ndikimin e drejtpërdrejtë tek përfituesit dhe përmirësimet sistemike në nivel institucional.

Përgjatë programeve të tij, Observatori forcoi kapacitetet e institucioneve publike, organizatave të shoqërisë civile dhe aktorëve lokalë për të hartuar dhe zbatuar politika dhe shërbime gjithëpërfshirëse. Theksi u vendos në promovimin e pjesëmarrjes së të rinjve, barazisë gjinore dhe aksesit në arsim dhe mundësi punësimi, duke siguruar që grupet vulnerabël dhe të nënperfaqësuara të mbështeten më mirë.

Në fushën e arsimit, zgjerimi i nismave të të mësuarit digjital, siç është platforma Akelius, rriti aksesin në mësimin cilësor dhe gjithëpërfshirës të gjuhëve për fëmijët dhe të rinjtë,

duke forcuar gjithashtu kompetencat digjitale të mësuesve dhe angazhimin në metodologjitë inovative të mësimdhënies.

Përmes punës së tij për planifikimin dhe buxhetimin e përgjegjshëm gjinor, Observatori mbështeti nëntë bashki në Shqipëri në ndërtimin e themeleve për sisteme qeverisëse më gjithëpërfshirëse dhe të ndjeshme ndaj gjinisë. Këto përpjekje pritet të çojnë në shërbime publike më të përgjegjshme dhe mbështetje të përmirësuar socio-ekonomike për gratë dhe vajzat, duke përfshirë të mbijetuarat e dhunës me bazë gjinore.

Organizata gjithashtu luajti një rol kyç në promovimin e angazhimit të të rinjve dhe qytetarisë aktive, duke mbështetur të rinjtë për të marrë pjesë në proceset vendimmarrëse dhe për të bashkë-krijuar zgjidhje për sfidat e komunitetit. Iniciativat që synojnë të rinjtë NEET prezantuan qasje pjesëmarrëse dhe të udhëhequra nga të rinjtë, duke kontribuar në përmirësimin e strategjive të shtrirjes dhe përfshirjes.

Paralelisht, Observatori kontribuoi në avancimin e modeleve gjithëpërfshirëse të zhvillimit ekonomik, veçanërisht përmes punës së tij për prokurimin gjithëpërfshirës në sektorët e rrugëve dhe turizmit. Këto ndërhyrje synojnë të lidhin investimet publike me mundësitë e punësimit, zhvillimin e aftësive dhe përfshirjen e grupeve vulnerabël në tregun e punës.

Në nivel mjedisor, iniciativat me në qendër të rinjtë vazhduan të promovojnë ndërgjegjësimin për klimën dhe praktikën e qëndrueshme, duke forcuar rolin e të rinjve si kontribues aktivë në mbrojtjen e mjedisit dhe proceset e tranzicionit të gjelbër.

Në përgjithësi, puna e Observatorit në vitin 2025 tregon një angazhim të fortë për:

- fuqizimi i fëmijëve dhe të rinjve si agjentë aktivë të ndryshimit
- forcimi i kapaciteteve institucionale për qeverisje gjithëpërfshirëse
- promovimi i qasjeve inovative dhe të qëndrueshme të zhvillimit
- nxitja e partneriteteve që lidhin nivelet lokale, kombëtare dhe ndërkombëtare

Kombinimi i ndërhyrjeve direkte, mbështetjes së politikave dhe angazhimit në nivel sistemi e pozicionon Observatorin si një aktor kyç në avancimin e zhvillimit gjithëpërfshirës dhe të qëndrueshëm në Shqipëri.

3.Projektet 2025

3.1 Përmirësimi i mësimin të gjuhës angleze përmes platformës dixhitale Akelius

Gjatë vitit 2025, Observatori për të Drejtat e Fëmijëve dhe të Rinjve, në partneritet me UNICEF-in dhe institucionet kombëtare, vazhdoi zbatimin dhe zgjerimin e Iniciativës Akelius për Mësimin e Gjuhëve Dixhitale në Shqipëri. Kjo ndërhyrje synon të forcojë gjuhën angleze dhe aftësitë digjitale midis fëmijëve dhe të rinjve, veçanërisht atyre nga grupet vulnerabël dhe të marginalizuara, përmes një qasjeje gjithëpërfshirëse dhe të përzier të të mësuarit.

Gjatë gjithë vitit raportues, Observatori siguroi mbështetje të vazhdueshme teknike dhe pedagogjike për shkollat pjesëmarrëse përmes sesioneve të strukturuar të mentorimit. Këto sesione luajtën një rol kyç në forcimin e kapaciteteve të mësuesve për të integruar në mënyrë efektive platformën Akelius në praktikën e klasës, duke mbështetur gjithashtu studentët në angazhimin aktiv me mjetet e të mësuarit dixhital. Procesi i mentorimit kontribuoi në përmirësimin e cilësisë dhe qëndrueshmërisë së përdorimit të platformës nëpër shkolla.

Në vitin 2025, projekti arriti gjithsej 22 institucione arsimore në shumë komuna, duke reflektuar një gjurmë të fortë dhe në rritje kombëtare. Gjithashtu, Observatori mbështeti zgjerimin e nismës përmes furnizimit të pajisjeve të TIK-ut në katër institucione të reja, duke përfshirë shkollat në Has dhe Durrës (Hysen Çela), Institucionin e të Miturve në Kavajë dhe një shkollë teknike profesionale në Korçë. Përfshirja e Institucionit për të Miturit në Kavajë shënoi një moment historik të rëndësishëm, duke prezantuar platformën në një grup shumë të cënueshëm dhe duke zgjeruar aksesin në mundësitë inovative të të mësuarit për fëmijët në kujdes institucional.

Përdorimi i platformës është pritur pozitivisht si nga studentët ashtu edhe nga mësuesit. Reagimet e mbledhura gjatë sesioneve të mentorimit tregojnë një nivel të lartë angazhimi, me studentët që tregojnë interes dhe motivim të fortë në përdorimin e platformës. Veçoritë interaktive, të tilla si lojërat dhe kuizet, kanë kontribuar për ta bërë procesin e të mësuarit më dinamik dhe të aksesueshëm, veçanërisht për studentët me nevoja të ndryshme mësimore.

Për më tepër, nisma ka vazhduar të zgjerojë shtrirjen e saj, me platformën Akelius që tani po prezantohet në një numër më të gjerë shkollash në mbarë vendin. Ky rritje pasqyron rëndësinë e qasjes dhe mbështetjen institucionale në rritje për integrimin e zgjidhjeve të të mësuarit digjital brenda sistemit arsimor.

Në përgjithësi, nisma Akelius ka kontribuar në:

- përmirësimi i qasjes në mësimin cilësor dhe gjithëpërfshirës të gjuhës
- forcimi i kapaciteteve digjitale dhe pedagogjike të mësuesve
- rritja e angazhimit dhe motivimit të studentëve në mësimin e anglishtes
- zgjerimi i mundësive për fëmijët dhe të rinjtë vulnerabël për të zhvilluar aftësi kyçe për arsimimin dhe punësueshmërinë e tyre në të ardhmen

Reagimet pozitive dhe zgjerimi i vazhdueshëm i nismës tregojnë qëndrueshmërinë dhe potencialin e saj afatgjatë. Observatori mbetet i përkushtuar për të mbështetur më tej zgjerimin e platformës Akelius, me qëllim të sigurimit të pranisë dhe ndikimit të saj të vazhdueshëm në shkollat në Shqipëri.

3.2 Planifikimi dhe buxhetimi i përgjegjshëm gjinor (GRPB) në nivel lokal

Gjatë vitit 2025, Observatori për të Drejtat e Fëmijëve dhe të Rinjve vazhdoi zbatimin e projektit "Reduktimi i dhunës me bazë gjinore dhe praktikave të dëmshme përmes qeverisjes së përgjegjshme gjinore", në partneritet me UNFPA. Ndërhyrja fokusohet në forcimin e kapaciteteve institucionale për të integruar barazinë gjinore në proceset e qeverisjes lokale përmes planifikimit dhe buxhetimit të përgjegjshëm gjinor (GRPB).

Projekti synon nëntë bashki – Dibër, Klos, Pogradec, Kolonjë, Korçë, Konispol, Vlorë, Selenicë dhe Tiranë – duke i mbështetur ato në zhvillimin dhe zbatimin e politikave, planeve dhe praktikave buxhetuese gjinore, me fokus të veçantë në përmirësimin e shërbimeve për gratë dhe vajzat, përfshirë të mbijetuarat e dhunës me bazë gjinore.

Gjatë vitit raportues, Observatori zbatoi një fazë gjithëpërfshirëse analitike dhe përgatitore, duke hedhur themelet për institucionalizimin efektiv të praktikave të GRPB në nivel lokal. Një pyetësor i strukturuar komunal u zhvillua dhe u administrua në të gjitha komunat e synuara, duke mundësuar mbledhjen e të dhënave të detajuara mbi kornizat ekzistuese të planifikimit, mekanizmat koordinues dhe kapacitetet institucionale në lidhje me barazinë gjinore.

Bazuar në këtë vlerësim, Observatori zhvilloi një dokument udhëzues për qeverisjen lokale të përgjegjshme gjinore, i cili identifikon boshllëqet, sfidat dhe mundësitë kryesore institucionale për secilën komunë. Ky dokument shërben si një mjet strategjik që udhëheq fazat e ardhshme të ndërhyrjes, duke përfshirë ngritjen e kapaciteteve, asistencën teknike dhe integrimin e qasjeve të përgjegjshme gjinore në ciklet e planifikimit komunal.

Paralelisht, Observatori përfundoi hartimin e organizatave të shoqërisë civile (OSHC) aktive në komunat e synuara, duke siguruar angazhimin e tyre në proceset e ardhshme të konsultimit dhe duke forcuar mekanizmat e qeverisjes pjesëmarrëse.

Projekti më pas përparoi në fazën e validimit dhe ngritjes së kapaciteteve, e shënuar nga aktivitetet kryesore të zbatuara gjatë tremujorit të fundit të vitit 2025. Një takim validimi online me të nëntë komunat u organizua për të shqyrtuar gjetjet, për të diskutuar sfidat dhe për të përcaktuar hapat e ardhshëm për forcimin e qeverisjes gjinore. Ky proces forcoi pronësinë dhe angazhimin komunal për integrimin e barazisë gjinore në proceset e zhvillimit lokal.

Për më tepër, u zhvillua një sesion trajnimi online me OSHC-të, duke u fokusuar në konsultimet publike të përgjegjshme gjinore. Trajnimi forcoi kapacitetet e aktorëve të shoqërisë civile për të lehtësuar proceset e konsultimit gjithëpërfshirës dhe për të siguruar pjesëmarrjen kuptimplotë të grave, të rinjve dhe grupeve vulnerabël në vendimmarrje lokale.

Një komponent kyç i ndërhyrjes gjatë kësaj periudhe ishte fillimi i konsultimeve të individualizuara me secilën komunë, duke shënuar fillimin e një procesi të strukturuar të mbështetjes teknike dhe trajnimit. Përmes këtyre angazhimeve individuale, Observatori ofroi udhëzime të përshtatura për bashkitë, duke i mbështetur ato në:

- të kuptuarit dhe zbatimit të parimeve të GRPB
- identifikimin e veprimeve prioritare për vitin 2026
- fillimi i integritit të objektivave të përgjegjshme gjinore në proceset lokale të planifikimit dhe buxhetimit

Këto përpjekje kanë forcuar ndjeshëm bashkëpunimin institucional midis komunave, organizatave të shoqërisë civile dhe Observatorit, duke përmirësuar gjithashtu

ndërgjegjësimin dhe gatishmërinë për zbatimin e praktikave të qeverisjes që përgjegjëson gjininë.

Pavarësisht ndryshimeve në kapacitetet institucionale midis bashkive, mbështetja e vazhdueshme teknike dhe komunikimi i rregullt siguruan angazhim dhe përparim efektiv në të gjitha fushat e synuara. Një mësim kyç i nxjerrë gjatë kësaj faze është rëndësia e mbështetjes së qëndrueshme dhe praktike për të siguruar qëndrueshmëri dhe cilësi në proceset institucionale.

Në përgjithësi, projekti ka kontribuar në:

- forcimi i sistemeve të qeverisjes lokale për të adresuar më mirë barazinë gjinore
- rritja e rolit të komunave në planifikimin dhe buxhetimin për zhvillim gjithëpërfshirës
- fuqizimi i organizatave të shoqërisë civile për të marrë pjesë në proceset vendimmarrëse
- duke hedhur bazat për institucionalizimin e qëndrueshëm të praktikave GRPB

Progresi i arritur në vitin 2025 siguron një bazë solide për fazën e ardhshme të zbatimit, e cila do të fokusohet në ngritjen e kapaciteteve, zhvillimin e planeve konkrete komunale dhe zbatimin e skemave të integritit socio-ekonomik për gratë dhe vajzat, veçanërisht ato të prekura nga dhuna me bazë gjinore.

3.3 Reach & Rise: Lidhja e të rinjve NEET në Tiranë me mundësi të reja

Në vitin 2025, Observatori për të Drejtat e Fëmijëve dhe të Rinjve filloi zbatimin e projektit "Reach & Rise: Connecting NEET Youth in Tirana to New Opportunities", në kuadër të Programit EU4Youth, financuar nga Bashkimi Evropian dhe zbatuar në bashkëpunim me UNICEF dhe UNDP në Shqipëri. Projekti synon të forcojë mekanizmat e shtrirjes, identifikimit dhe referimit për të rinjtë e moshës 15-29 vjeç që nuk janë në arsim, punësim ose trajnim (NEET), me fokus të veçantë në qasjet gjithëpërfshirëse dhe të drejtuara nga të rinjtë.

Ndërsa projekti filloi drejt fundit të periudhës raportuese, aktivitetet në vitin 2025 u fokusuan kryesisht në shtrirjen fillestare, angazhimin e palëve të interesuara dhe hartimin e qasjeve pjesëmarrëse për identifikimin dhe përfshirjen e NEET. Observatori punoi në bashkëpunim të ngushtë me partnerët kryesorë institucionalë, duke përfshirë Bashkinë e Tiranës, Agjencinë Kombëtare për Punësim dhe Aftësi (NAES), Agjencinë Kombëtare të Rinisë dhe aktorët e komunitetit lokal, për të krijuar një kornizë të koordinuar për zbatimin e projektit.

Megjithëse projekti është ende në fazën e tij të hershme të zbatimit, bazat e vendosura në vitin 2025 kanë qenë thelbësore në ndërtimin e partneriteteve institucionale, përcaktimin e metodologjive të komunikimit dhe angazhimin e të rinjve si agjentë aktivë të ndryshimit. Përfshirja e aktorëve të ndryshëm, duke përfshirë institucionet publike, strukturat rinore dhe partnerët ndërkombëtarë, siguron një bazë të fortë për fazat e ardhshme të projektit.

Përmes kësaj nisme, Observatori kontribuon në:

forcimi i mekanizmave të koordinuar për identifikimin dhe referimin e NEET
promovimi i pjesëmarrjes dhe bashkë-krijimit të të rinjve në hartimin e shërbimeve publike
mbështetja e qasjes gjithëpërfshirëse në arsim, trajnim dhe mundësi punësimi
duke rritur bashkëpunimin midis institucioneve dhe aktorëve të bazuar në komunitet

Projekti pritet të zgjerojë aktivitetet e tij në mënyrë të konsiderueshme në vitin 2026, me një fokus më të fortë në angazhimin e drejtpërdrejtë me të rinjtë NEET, zbatimin e strategjive të komunikimit dhe ofrimin e shërbimeve mbështetëse të përshtatura.

3.4 Mbështetja e prokurimit gjithëpërfshirës në sektorin rrugor

Gjatë vitit 2025, Observatori për të Drejtat e Fëmijëve dhe të Rinjve vazhdoi zbatimin e projektit "Mbështetja e Prokurimit Gjithëpërfshirës në Sektorin Rrugor", financuar nga Fondi i Bashkëpunimit Japoni-BERZH. Projekti synon të prezantojë dhe operacionalizojë një model prokurimi gjithëpërfshirës brenda sektorit të ndërtimit të rrugëve në Shqipëri, duke lidhur investimet publike me krijimin e vendeve të punës dhe zhvillimin e aftësive për grupet vulnerabël, veçanërisht të rinjtë dhe individët e papunë.

Ndërhyrja fokusohet në segmente të zgjedhura të rrjetit rrugor rajonal dhe lokal të Shqipërisë dhe përfaqëson një përpjekje pioniere për të integruar parimet e përfshirjes sociale në projektet e zhvillimit të infrastrukturës. Duke përafruar praktikën e prokurimit me nevojat e tregut të punës, projekti kërkon të krijojë rrugë të qëndrueshme për punësim, trajnim profesional dhe integrim të fuqisë punëtore.

Gjatë vitit 2025, Observatori luajti një rol qendror në avancimin e zhvillimit dhe zbatimit të modelit të Prokurimit Gjithëpërfshirës (IP), duke punuar ngushtë me aktorët kryesorë kombëtarë, duke përfshirë Fondin Shqiptar të Zhvillimit (FSHZH), Agjencinë Kombëtare për Punësim dhe Aftësi (NAES), kompanitë e ndërtimit dhe institucionet e arsimit dhe trajnimit profesional.

Një komponent kyç i projektit përfshin forcimin e koordinimit midis këtyre aktorëve për të siguruar që proceset e prokurimit të kontribuojnë në mënyrë aktive në përfshirjen e

grupeve të nënpërfaqësuar në tregun e punës. Në këtë kontekst, Observatori ka mbështetur përpjekjet për:

- krijimi i lidhjeve midis kontraktorëve dhe shërbimeve të punësimit
- promovimin e integritit të mundësive të aftësisë profesionale brenda projekteve infrastrukturore
- Harmonizimi i iniciativave për zhvillimin e fuqisë punëtore me nevojat e sektorit të ndërtimit

Paralelisht, projekti kontribuon në ngritjen e kapaciteteve dhe forcimin institucional, duke mbështetur palët e interesuara në kuptimin dhe zbatimin e parimeve të prokurimit gjithëpërfshirës në praktikë. Kjo përfshin nxitjen e bashkëpunimit midis institucioneve publike dhe aktorëve të sektorit privat për të siguruar që mundësitë e punësimit dhe trajnimit të përfshihen në kornizat e prokurimit.

Zbatimi i këtij modeli përfaqëson një hap të rëndësishëm drejt transformimit të prokurimit publik në një mjet për zhvillim ekonomik gjithëpërfshirës, duke siguruar që investimet në infrastrukturë të gjenerojnë ndikim më të gjerë social përtej prodhimeve fizike të ndërtimit.

Përmes kësaj nisme, Observatori kontribuon në:

- promovimi i mundësive të punësimit për të rinjtë dhe grupet vulnerabël
- forcimi i lidhjes midis arsimit profesional dhe kërkesës së tregut të punës
- mbështetja e integritit të praktikave gjithëpërfshirëse në sistemet kombëtare të prokurimit
- nxitja e bashkëpunimit midis institucioneve publike, sektorit privat dhe ofruesve të trajnimit

Ndërsa projekti përparon, pritet të demonstrojë më tej potencialin e prokurimit gjithëpërfshirës si një model i shkallëzuar për sektorë të tjerë, duke kontribuar në ndryshimet sistematike afatgjatë në mënyrën se si investimet publike mbështesin përfshirjen sociale dhe ekonomike në Shqipëri.

3.5 Prokurimi gjithëpërfshirës në sektorin e turizmit

Në vitin 2025, Observatori për të Drejtat e Fëmijëve dhe të Rinjve filloi zbatimin e një projekti në partneritet me Fondin Shqiptar të Zhvillimit (FSHZH), që synon të mbështesë integritin e qasjeve gjithëpërfshirëse të prokurimit brenda sektorit të turizmit në Shqipëri. Kjo ndërhyrje fokusohet në promovimin e qasjes më të barabartë në mundësitë ekonomike duke siguruar që proceset e prokurimit publik të kontribuojnë në përfshirjen sociale, punësueshmërinë dhe zhvillimin lokal.

Projekti, i zbatuar në rajone të përzgjedhura duke përfshirë Beratin, Korçën, Fierin dhe Shkodrën, është krijuar për të forcuar kapacitetet e FSHZH-së dhe aktorëve relevantë për të zbatuar parimet e prokurimit gjithëpërfshirës në investimet e lidhura me turizmin. Me një kohëzgjatje totale nga prilli 2025 deri në mars 2026, nisma përfaqëson një hap të rëndësishëm drejt lidhjes së zhvillimit të infrastrukturës me rezultatet ekonomike gjithëpërfshirëse.

Gjatë periudhës raportuese, projekti u fokusua kryesisht në fazën analitike dhe përgatitore, duke krijuar themelet për zhvillimin dhe zbatimin e mjeteve dhe praktikave gjithëpërfshirëse të prokurimit. Fushat kryesore të ndërhyrjes përfshijnë vlerësimin e praktikave aktuale të prokurimit brenda sektorit të turizmit dhe identifikimin e barrierave strukturore dhe operacionale që kufizojnë pjesëmarrjen e grupeve vulnerabël dhe të nënpërfaqësuar.

Paralelisht, projekti ka iniciuar zhvillimin e një Plani të Angazhimit të Palëve të Interesuara, që synon të nxisë bashkëpunimin midis aktorëve kryesorë, duke përfshirë institucionet publike, përfaqësuesit e sektorit privat dhe aktorët lokalë të përfshirë në zinxhirin e vlerës së turizmit. Ky proces është thelbësor për të siguruar pronësinë, përafrimin e prioriteteve dhe zbatimin efektiv të qasjeve gjithëpërfshirëse të prokurimit.

Një komponent thelbësor i ndërhyrjes përfshin hartimin e dokumenteve kryesore strategjike, duke përfshirë Udhëzimet e Prokurimit Gjithëpërfshirës, një Plan Veprimi për Prokurimin Gjithëpërfshirës dhe një sërë mjesh praktikë të përshtatura për sektorin e turizmit. Këto instrumente synojnë të ofrojnë një kornizë të strukturuar dhe operacionale për integrimin e objektivave të përfshirjes sociale në proceset e prokurimit.

Për më tepër, projekti parashikon aktivitete të synuara për ngritjen e kapaciteteve për stafin e prokurimit dhe menaxhimit të projekteve të FSHZH-së, që synojnë forcimin e të kuptuarit institucional dhe aplikimin e praktikave gjithëpërfshirëse të prokurimit. Këto përpjekje do të kontribuojnë në sigurimin e qëndrueshmërisë dhe institucionalizimit afatgjatë të qasjeve gjithëpërfshirëse brenda proceseve të investimeve publike.

Megjithëse shumica e aktiviteteve të zbatimit janë planifikuar për vitin 2026, progresi i arritur në vitin 2025 ka qenë thelbësor në hedhjen e bazave për një sistem prokurimi më gjithëpërfshirës dhe socialisht të përgjegjshëm brenda sektorit të turizmit.

Përmes kësaj ndërhyrjeje, Observatori kontribuon në:

- promovimi i zhvillimit ekonomik gjithëpërfshirës përmes prokurimit publik
- forcimi i lidhjeve midis investimeve në turizëm dhe mundësive lokale të punësimit
- mbështetja e pjesëmarrjes së grupeve vulnerabël në zinxhirin e vlerës së turizmit
- avancimi i politikave dhe kornizave institucionale për prokurimin gjithëpërfshirës në Shqipëri

Projekti pritet të gjenerojë ndikim të shtuar në fazën e ardhshme të zbatimit, veçanërisht përmes aplikimit të mjeteve të zhvilluara, aktiviteteve të ngritjes së kapaciteteve dhe bashkëpunimit të forcuar midis aktorëve publikë dhe privatë.

3.6 RISTOR – Qendrat e Inovacionit Rural për Turizëm të Qëndrueshëm dhe Gjithëpërfshirës

Në vitin 2025, Observatori për të Drejtat e Fëmijëve dhe të Rinjve filloi zbatimin e projektit RISTOR – Qendrat e Inovacionit Rural për Turizëm të Qëndrueshëm dhe Gjithëpërfshirës, në kuadër të Programit Interreg VI-A IPA Greqi-Shqipëri, bashkëfinancuar nga Bashkimi Evropian. Projekti synon të promovojë modele të qëndrueshme, gjithëpërfshirëse dhe inovative të turizmit përmes krijimit të qendrave rurale të inovacionit në rajonet ndërkufitare, me fokus të veçantë në angazhimin e komunitetit, përfshirjen e të rinjve dhe zhvillimin ekonomik të gjelbër.

Gjatë vitit raportues, projekti u fokusua kryesisht në krijimin e bazave operacionale dhe koordinuese të nevojshme për zbatimin e tij me sukses. Observatori luajti një rol aktiv në menaxhimin dhe koordinimin e projektit, duke përfshirë emërimin e stafit të projektit, krijimin e sistemeve të brendshme financiare dhe administrative dhe pjesëmarrjen në takimin fillestar dhe diskutimet fillestare të Komitetit Drejtues me partnerët e projektit. Paralelisht, filloi puna përgatitore nën komponentët teknikë të projektit, veçanërisht në lidhje me zhvillimin e qasjeve miqësore ndaj familjes në hartimin e qendrave të inovacionit. Observatori kontribuoi në fazat e hershme të Studimeve Miqësore për Familjen, të cilat synojnë të sigurojnë që infrastruktura dhe shërbimet e ardhshme të zhvilluara në kuadër të projektit të jenë të aksesueshme, gjithëpërfshirëse dhe të përgjegjshme ndaj nevojave të fëmijëve, familjeve dhe grupeve të ndryshme të komunitetit.

Për më tepër, Observatori u angazhua në aktivitetet fillestare të koordinimit dhe planifikimit me partnerët e projektit, duke hedhur bazat për kërkimin e ardhshëm, angazhimin e palëve të interesuara dhe veprimet e ngritjes së kapaciteteve që do të zbatohen në fazat e ardhshme të projektit. Këto hapa përgatitorë janë thelbësore për të siguruar një qasje koherente dhe të mirëstrukturuar ndaj zhvillimit të qëndrueshëm të turizmit në rajonet e synuara.

Megjithëse shumica e aktiviteteve në nivel terreni dhe zbatimi janë planifikuar për vitin 2026 dhe më tej, progresi i arritur në vitin 2025 ka qenë kritik në sigurimin e një kornize të fortë institucionale, teknike dhe partneriteti për projektin. Roli i Observatorit në këtë fazë ka qenë i rëndësishëm në përafrimin e objektivave të projektit me nevojat lokale dhe në përgatitjen e kushteve për angazhim dhe ndikim efektiv të komunitetit.

Përmes përfshirjes së tij në RISTOR, Observatori forcon kontributin e tij në:

- promovimi i modeleve të qëndrueshme dhe gjithëpërfshirëse të turizmit
- mbështetjen e zhvillimit ekonomik lokal dhe zinxhirëve të gjelbër të vlerës
- integrimi i parimeve miqësore për familjen dhe aksesueshmërinë në shërbimet turistike
- nxitja e bashkëpunimit ndërkufitar dhe shkëmbimit të njohurive

Projekti pritet të gjenerojë ndikim të rëndësishëm në fazat e ardhshme të zbatimit, veçanërisht në forcimin e kapaciteteve lokale, angazhimin e komuniteteve dhe krijimin e zgjidhjeve inovative dhe gjithëpërfshirëse turistike në zonat rurale.

3.7 Bashkëvendimi i të rinjve: Të ndërtojmë të ardhmen së bashku

Në vitin 2025, Observatori për të Drejtat e Fëmijëve dhe të Rinjve filloi zbatimin e projektit "Bashkëvendimi i të rinjve: Së bashku të ndërtojmë të ardhmen", mbështetur nga Agjencia Kombëtare e Rinisë (AKR). Projekti synon të forcojë pjesëmarrjen aktive të të rinjve në proceset vendimmarrëse lokale përmes mekanizmave të strukturuar të bashkëvendimit, aktiviteteve për ngritjen e kapaciteteve dhe iniciativave të angazhimit qytetar.

Ndërhyrja synon të rinjtë e moshës 15-29 vjeç, duke përfshirë studentët, të rinjtë me bazë në komunitet dhe anëtarët e Këshillave Rinorë Lokalë, me fokus në promovimin e pjesëmarrjes gjithëpërfshirëse dhe amplifikimin e zërave të të rinjve në proceset e zhvillimit të komunitetit.

Gjatë fazës fillestare të zbatimit në vitin 2025, projekti u fokusua në aktivitetet e ndërgjegjësimit dhe angazhimit, duke i prezantuar të rinjtë me konceptin e bashkëvendimit dhe rolin e tyre në formësimin e politikave dhe iniciativave lokale. Përmes sesioneve informuese dhe aktiviteteve ndërgjegjësuese, Observatori punoi për të inkurajuar pjesëmarrjen e të rinjve dhe për të forcuar të kuptuarit e tyre për proceset e angazhimit qytetar.

Paralelisht, projekti ka filluar bashkëpunimin me institucionet lokale dhe palët e interesuara, duke synuar krijimin e një mjedisi mbështetës për pjesëmarrjen e të rinjve në vendimmarrje në nivel lokal. Këto përpjekje po hedhin themelet për zhvillimin e mekanizmave më të strukturuar të bashkëvendimit dhe proceseve pjesëmarrëse në fazat e ardhshme të projektit.

Përmes kësaj nisme, Observatori kontribuon në:

- fuqizimi i të rinjve për të marrë pjesë aktive në qeverisjen lokale
- forcimi i rolit të zërave të të rinjve në proceset vendimmarrëse
- promovimi i zhvillimit gjithëpërfshirës dhe pjesëmarrës të komunitetit
- nxitja e bashkëpunimit midis të rinjve dhe institucioneve lokale

Projekti pritet të zgjerojë më tej aktivitetet e tij në vitin 2026, me një fokus më të fortë në ngritjen e kapaciteteve, angazhimin praktik të të rinjve në proceset vendimmarrëse dhe zhvillimin e modeleve të qëndrueshme të bashkëvendimit në nivel lokal.

3.8 Programi i Shërbimit Qytetar – "Shfrytëzoheni shansin tuaj"

Gjatë vitit 2025, Observatori për të Drejtat e Fëmijëve dhe të Rinjve vazhdoi bashkëpunimin e tij të gjatë me AMESCI në kuadër të Programit të Shërbimit Qytetar, të zbatuar këtë vit nën titullin "Shfrytëzoheni shansin tuaj". Kjo nismë lehtëson angazhimin e vullnetarëve të rinj ndërkombëtarë, veçanërisht nga Italia, në aktivitete sociale, arsimore dhe të bazuara në komunitet në Shqipëri.

Ashtu si në vitet e mëparshme, programi mundësoi vendosjen e katër vullnetarëve të rinj, të cilët kontribuan në mënyrë aktive në punën e përditshme të Observatorit.

Përfshirja e tyre mbështeti një gamë të gjerë aktivitete, duke përfshirë iniciativat e angazhimit të të rinjve, fushatat ndërgjegjësuese dhe proceset organizative dhe komunikuese.

Përmes pjesëmarrjes së tyre, vullnetarët fituan përvojë praktike në punën me fëmijët dhe të rinjtë, duke kontribuar gjithashtu në promovimin e shkëmbimit ndërkulturor, qytetarisë aktive dhe përfshirjes sociale. Në të njëjtën kohë, programi forcoi kapacitetin operacional të Observatorit dhe aftësinë e tij për të zbatuar aktivitete të bazuara në komunitet.

Megjithëse struktura e programit mbetet e qëndrueshme çdo vit, zbatimi i tij i vazhdueshëm pasqyron rëndësinë e vullnetarizmit ndërkombëtar si një mjet për fuqizimin e të rinjve, shkëmbimin e njohurive dhe bashkëpunimin ndërkulturor.

3.9.G-BOOK 3 – Angazhimi i audiencës përmes letërsisë pozitive gjinore dhe teknologjisë dixhitale

Gjatë vitit 2025, Observatori për të Drejtat e Fëmijëve dhe të Rinjve vazhdoi angazhimin e tij në projektin G-BOOK 3, i financuar në kuadër të Programit Creative Europe dhe i zbatuar në partneritet me organizata nga Italia, Franca, Greqia, Spanja, Rumania dhe Shqipëria. Projekti synon të promovojë edukimin social dhe emocional tek adoleshentët përmes letërsisë pozitive gjinore dhe mjeteve digjitale.

Projekti fokusohet në dy shtylla kryesore: zhvillimin e një biblioteke evropiane të letërsisë "gender-positive" për adoleshentët e moshës 15-18 vjeç, dhe hartimin dhe zbatimin e punëtorive të edukimit social dhe emocional (EJL), që synojnë forcimin e aftësive të të menduarit social, emocional dhe kritik të të rinjve, duke promovuar barazinë gjinore dhe vlerat gjithëpërfshirëse.

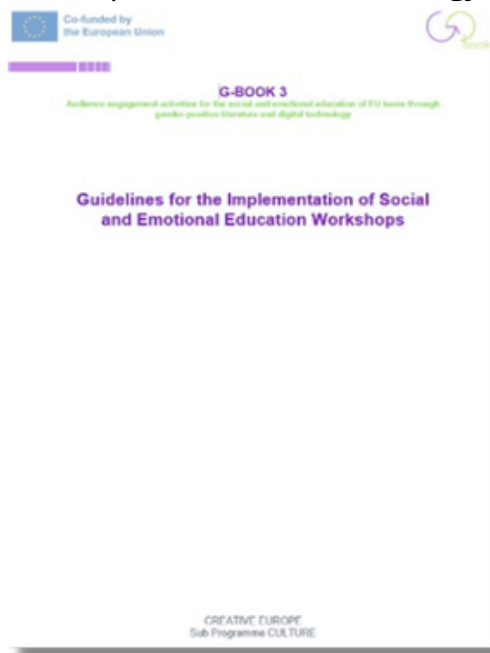
Gjatë periudhës raportuese, puna e Observatorit u përqendrua kryesisht në fazën e zhvillimit të përmbajtjes dhe dizajnit metodologjik të projektit. Asnjë aktivitet i

drejtpërdrejtë me grupet e synuara nuk u zbatua në vitin 2025, pasi kjo fazë u fokusua në ndërtimin e bazës konceptuale dhe teknike për fazat e ardhshme të zbatimit.

Në këtë kontekst, Observatori kontribuoi në mënyrë aktive në zhvillimin dhe përsosjen e rezultateve kryesore të projektit, duke përfshirë zgjerimin dhe përshtatjen e përmbajtjes arsimore dhe përgatitjen e mjeteve për të mbështetur ofrimin e seminareve të EYL-së. Theks i veçantë u vendos në sigurimin që materialet të jenë të aksesueshme, kulturalisht të rëndësishme dhe të adaptueshme në kontekste të ndryshme kombëtare.

Paralelisht, Observatori kontribuoi në forcimin e koordinimit dhe bashkëpunimit me partnerët ndërkombëtarë, duke siguruar përafrimin e qasjeve metodologjike dhe zhvillimin e përmbajtjes në vendet pjesëmarrëse.

Megjithëse zbatimi i seminareve dhe angazhimi i drejtpërdrejtë me adoleshentët është planifikuar për fazat e mëposhtme, progresi i arritur në vitin 2025 ka qenë thelbësor në krijimin e një kornize të fortë konceptuale dhe metodologjike për projektin.

Përmes përfshirjes së tij në G-BOOK 3, Observatori kontribuon në:

- promovimi i barazisë gjinore dhe vlerave gjithëpërfshirëse midis të rinjve
- mbështetja e zhvillimit të qasjeve inovative të edukimit social dhe emocional;
- forcimi i mjeteve dhe metodologjive arsimore për angazhimin e të rinjve
- duke rritur bashkëpunimin ndërkufitar dhe shkëmbimin e praktikave të mira

3.10. Të rinjtë ndërtojnë zgjidhje të qëndrueshme mjedisore

Gjatë vitit 2025, Observatori për të Drejtat e Fëmijëve dhe të Rinjve përfundoi me sukses zbatimin e projektit "Të rinjtë ndërtojnë zgjidhje të qëndrueshme mjedisore", mbështetur nga Ndihma Sllovene (FER). Projekti synonte të fuqizonte të rinjtë për t'u angazhuar në mënyrë aktive në veprimin e klimës dhe mbrojtjen e mjedisit, duke rritur ndërgjegjësimin për ndikimin e ndryshimeve klimatike në nivel lokal.

Si viti i fundit i zbatimit, viti 2025 u fokusua në konsolidimin e rezultateve të arritura dhe forcimin e ndikimit afatgjatë të ndërhyrjes. Gjatë gjithë projektit, Observatori zbatoi një sërë aktivitete mjedisore me në qendër të rinjtë, duke angazhuar të rinjtë në iniciativa ndërgjegjëse, veprime komunitare dhe diskutime mbi ndryshimet klimatike dhe qëndrueshmërinë.

Një komponent kyç i projektit ishte promovimi i pjesëmarrjes së të rinjve në qeverisjen mjedisore, duke inkurajuar të rinjtë të marrin një rol aktiv në adresimin e sfidave mjedisore brenda komuniteteve të tyre. Përmes aktiviteteve pjesëmarrëse dhe sesioneve ndërgjegjëse, të rinjtë u mbështetën në zhvillimin e një kuptimi më të fortë të çështjeve të lidhura me klimën dhe rolin e tyre në promovimin e praktikave të qëndrueshme.

Projekti gjithashtu kontribuoi në avancimin e integritit të perspektivave gjinore në veprimin klimatik, duke theksuar ndikimin e diferencuar të sfidave mjedisore dhe duke promovuar qasje më gjithëpërfshirëse ndaj qëndrueshmërisë. Kjo u reflektua si në aktivitetet ndërgjegjëse ashtu edhe në zhvillimin e materialeve analitike dhe avokuese.

Përveç aktiviteteve në nivel terreni, Observatori kontribuoi në zhvillimin e rezultateve të kërkimit dhe avokimit, duke mbështetur të kuptuarit institucional të sfidave mjedisore dhe duke ofruar rekomandime për veprime klimatike më efektive dhe gjithëpërfshirëse.

Përfundimi i projektit shënon një moment historik të rëndësishëm në forcimin e angazhimit të të rinjve në çështjet mjedisore dhe në promovimin e praktikave të qëndrueshme në nivel komuniteti. Njohuritë, mjetet dhe qasjet e zhvilluara përmes projektit pritet të vazhdojnë të ndikojnë në iniciativat e ardhshme dhe të kontribuojnë në ndërgjegjësimin dhe veprimin mjedisor përtej ciklit jetësor të projektit.

Përmes kësaj ndërhyrjeje, Observatori kontribuoi në:

- Rritja e ndërgjegjësimit për ndryshimet klimatike dhe mbrojtjen e mjedisit
- fuqizimi i të rinjve si agjentë aktivë të veprimit mjedisor
- promovimi i praktikave të qëndrueshme brenda komuniteteve
- integrimi i perspektivave gjinore në iniciativat e lidhura me klimën

4. Faleminderit, mesazh, për Partnerët e Observatorit që hedhin vitin 2025

Gjatë vitit 2025, Observatori për të Drejtat e Fëmijëve dhe të Rinjve forcoi më tej rolin e tij si një partner i besueshëm dhe strategjik përmes bashkëpunimit të qëndrueshëm me një gamë të gjerë aktorësh kombëtarë dhe ndërkombëtarë.

Observatori vazhdoi bashkëpunimin e tij të ngushtë me organizatat dhe donatorët kryesorë ndërkombëtarë, duke përfshirë UNICEF, UNFPA, Bashkimin Evropian, UNDP-në dhe Bankën Evropiane për Rindërtim dhe Zhvillim (BERZH). Këto partneritete kanë qenë të dobishme në mbështetjen e hartimit dhe zbatimit të programeve me ndikim që adresojnë zhvillimin e të rinjve, arsimin, barazinë gjinore dhe rritjen ekonomike gjithëpërfshirëse.

Në nivel kombëtar, Observatori punoi në bashkëpunim të ngushtë me institucionet publike si Fondi Shqiptar i Zhvillimit (FSHZH), Agjencia Kombëtare për Punësim dhe Aftësi (NAES), Agjencia Kombëtare e Rinisë (AKR) dhe ministritë e linjës, si dhe me njësitë e qeverisjes vendore në shumë bashki. Ky bashkëpunim ka mundur harmonizimin efektiv të ndërhyrjeve të projekteve me prioritetet kombëtare dhe nevojat lokale të zhvillimit.

Partneritetet me komunat kanë qenë veçanërisht të rëndësishme për të siguruar zbatimin e suksesshëm të nismave që lidhen me qeverisjen gjinore, angazhimin e të rinjve dhe përfshirjen sociale. Përmes këtyre bashkëpunimeve, Observatori ka mbështetur institucionet lokale në forcimin e kapaciteteve të tyre dhe përmirësimin e ofrimit të shërbimeve për grupet vulnerabël.

Përveç kësaj, Observatori është angazhuar në mënyrë aktive me organizatat e shoqërisë civile (OSHC), grupet rinore, institucionet arsimore dhe aktorët e bazuar në komunitet, duke promovuar qasje pjesëmarrëse dhe duke siguruar që ndërhyrjet të jenë gjithëpërfshirëse dhe të përgjegjshme ndaj nevojave të komuniteteve.

Bashkëpunimi ndërkombëtar ka qenë gjithashtu një komponent kyç i punës së Observatorit, veçanërisht përmes përfshirjes së tij në projekte shumë-vendëshe, të tilla si G-BOOK 3 dhe RISTOR. Këto partneritete kanë lehtësuar shkëmbimin e njohurive, praktikave të mira dhe qasjeve inovative, duke forcuar kapacitetin e organizatës për të kontribuar në iniciativa më të gjera evropiane dhe rajonale.

Përmes qasjes së tij të bazuar në partneritet, Observatori vazhdon të veprojë si një urë lidhëse midis politikave, praktikës dhe angazhimit në nivel komuniteti, duke siguruar që ndërhyrjet e tij të jenë me ndikim dhe të qëndrueshme. Këto bashkëpunime mbeten thelbësore për aftësinë e organizatës për të zgjeruar punën e saj dhe për të kontribuar në ndryshime sistemike afatgjata në Shqipëri.

Observatori dëshiron të falënderojë të gjithë partnerët e tij për bashkëpunimin, përkushtimin dhe mbështetjen e vazhdueshme gjatë vitit 2025. Këto partneritete mbeten thelbësore për punën e organizatës dhe në përpjekjet e vazhdueshme për të kontribuar në zhvillim më gjithëpërfshirës dhe të qëndrueshëm në Shqipëri.

Thank You!